

Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

2. základní škola Cheb, Májová 14

Májová 14, 350 02 Cheb

Identifikátor školy: 600 066 274

Termín konání inspekce: 29. – 30. března 2005 a 1. - 6. dubna 2005

Čj:	e1-1024/05-5140
Signatura	ke1zy121

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2. základní škola Cheb, Májová 14 je úplná základní škola. Příspěvkovou organizací je od 1. ledna 2003 a jejím zřizovatelem je Město Cheb, nám. Krále Jiřího z Poděbrad 14, 350 20 Cheb.

Výuka na obou stupních školy probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96 –2, včetně změn a doplňků k 1. září 2004.

Škola sdružuje základní školu a školní družinu.

Ke dni zahájení inspekce škola vzdělává ve dvanácti třídách prvního a v osmi třídách druhého stupně celkem 490 žáků; ve třech odděleních školní družiny je zapsáno celkem 71 žáků.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální a materiálně-technické podmínky v základní škole a ve školní družině.
- Průběh a výsledky vzdělávání v základní škole na prvním stupni (kromě tělesné výchovy) a na druhém stupni v předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, dějepis, seminář z historie, občanská a rodinná výchova, matematika, fyzika, přírodopis, seminář z přírodopisu, zeměpis, praktika ze zeměpisu, hudební výchova a výtvarná výchova v 9. ročníku.
- Přijímací zkoušky na střední školy – tematické zjišťování.
- Vzdělávání cizinců v základních a středních školách v České republice – tematické zjišťování.
- Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení – tematické zjišťování.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve škole působí celkem 29 pedagogických pracovníků včetně ředitele školy;

Na prvním stupni vyučuje sedmáct vyučujících; osm z nich má odbornou kvalifikaci pro výuku na prvním stupni základní školy. Devět vyučujících nemá odbornou kvalifikaci podle platného předpisu; dvě učitelky si doplňují vzdělání ve studijním programu pro přípravu učitelů prvního stupně základní školy.

Na zajištění provozu školní družiny se podílejí tři vychovatelky, dvě z nich splňují podmínky odborné kvalifikace. Osobní zaměření všech vychovatelek a jejich vztah k práci má pozitivní vliv na kvalitu činností ve školní družině.

Výuku předmětů na druhém stupni zajišťuje celkem patnáct vyučujících včetně ředitele školy, Jedenáct vyučujících získalo odbornou kvalifikaci pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů na druhém stupni základní školy, čtyři odbornou kvalifikaci pro výuku na tomto stupni nemají. Jeden z nich získal pedagogické vzdělání pro mistry odborné výchovy a jeden studuje na pedagogické fakultě studijní program zaměřený na přípravu učitelů druhého stupně základní školy. Výuka všech předmětů s výjimkou cizích jazyků je zajišťována zcela nebo většinou vyučujícími s požadovanou odbornou kvalifikací. Méně příznivá je z hlediska personálního zajištění výuka obou cizích jazyků. Ze čtyř vyučujících německého jazyka mají dva odbornou kvalifikaci pro stupeň základní školy, kde vyučují, a dvě učitelky studují pedagogickou fakultu, žádný z nich však nemá aprobaci pro výuku německého jazyka. Výuku

anglického jazyka zajišťují tři vyučující, jedna učitelka s odbornou kvalifikací a odpovídající aprobací, dva vyučující bez požadované kvalifikace.

Při přidělování úvazků využilo vedení školy odbornou kvalifikaci vyučujících v maximální míře. U vyučujících bez požadované kvalifikace bylo přihlédnuto k jejich pedagogickým zkušenostem, osobním předpokladům a vztahu k vyučovaným předmětům. Z tohoto hlediska jsou personální obsazení jednotlivých předmětů i skladba úvazků vyučujících efektivní.

Organizační struktura školy s jasně a účelně vymezenými vztahy a kompetencemi pro vedoucí pracovníky i ostatní pedagogické a provozní zaměstnance umožňuje účinné řízení školy. Informovanost pracovníků školy je zajišťována při každodenním osobním kontaktu, prostřednictvím provozních porad a vývěsek. Vytvořený informační systém je funkční, informace jsou pracovníkům školy poskytovány v potřebné míře a včas.

Poradními orgány ředitele školy jsou pedagogická rada a metodické složky (metodické sdružení pro první stupeň a šest předmětových komisí pro výuku předmětů na druhém stupni). Pedagogická rada se zabývá zejména záležitostmi z oblasti vzdělávací činnosti školy. Činnost metodických složek je orientována spíše na organizační a materiální stránku výuky, méně na její odbornou a metodickou stránku, což se částečně negativně projevuje ve výuce některých předmětů.

Při vedení pedagogických pracovníků vytváří ředitel školy podmínky pro iniciativní a tvořivou práci, což se aktuálně projevuje v práci některých metodických složek na přípravě školního vzdělávacího programu. Učitelé mají prostor k uplatnění svých návrhů a podnětů.

Kontrolní a hospitační činnost, na které se podílejí ředitel školy a jeho zástupkyně, je plánována a je prováděna systematicky. V oblasti pedagogické je zaměřena na sledování kvality výuky, na dodržování učebních osnov a na vedení povinné dokumentace. Z kontrol a hospitací jsou vyvozovány závěry, v případě zjištěných nedostatků jsou přijímána nápravná opatření a jejich plnění je kontrolováno.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno v souladu s potřebami a cíli školy. Preferováno je vzdělávání v oblasti počítačové gramotnosti. Vedení školy podporuje účast vyučujících na vzdělávacích akcích zaměřených na osvojování nových metod a forem výuky.

Vedení školy průběžně sleduje a hodnotí práci pedagogických pracovníků. Hodnocení je prováděno na základě kritérií, která jsou učitelům známa. Vytvořený systém hodnocení je vedením školy využíván účelně a přispívá k pozitivní motivaci vyučujících.

Personální podmínky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Třípatrová starší budova školy se dvěma křídly a novější přístavbou tvoří spolu se dvěma nezastřešenými školními dvory uzavřený komplex, který se nachází v blízkosti městského centra.

Pro potřeby vzdělávání má škola vzhledem k počtu žáků i realizovanému vzdělávacímu programu velmi dobré prostorové podmínky. Základní škola využívá pro výuku kromě kmenových učeben tříd prvního a druhého stupně tři učebny cizích jazyků, dvě počítačové učebny, dvě učebny hudební výchovy, pracovní výtvarné výchovy a keramickou dílnu, odborné učebny přírodopisu, chemie a fyziky, dvě tělocvičny, dílny pro práci s kovem a se dřevem, cvičnou kuchyňku, žákovskou knihovnu a školní pozemek. Školní družina jako součást školy má k dispozici tři místnosti v klidové části školní budovy. Vnitřní členění školní budovy a využití prostor je promyšlené a účelné. Prostory školy i školní družiny jsou velmi

pečlivě udržované, chodby i většina učeben působí velmi příjemným estetickým dojmem.

Pro výuku většiny předmětů jsou žáci vybaveni ucelenými řadami učebnic, v některých předmětech i pracovními sešity, které vyučující doplňují různými pomůckami, obrazovým materiálem a pracovními listy. Vyučující mají k dispozici základní učební pomůcky (tabelární, obrazové, knižní, audiovizuální a jiné); pro přípravu na výuku je vyučujícími využíván jako zdroj informací také internet. Množství a kvalita pomůcek určených pro výuku sledovaných předmětů umožňují realizaci vzdělávacího programu; k jejich doplňování a obměně dochází postupně podle potřeby a na základě požadavků vyučujících.

Učebny prvního i druhého stupně jsou prostorné, funkčně zařízené a až na výjimky vybavené novým školním nábytkem. Kmenové učebny prvního stupně jsou vybaveny různorodými učebními pomůckami a obrazovým materiálem, v některých z nich je k dispozici klavír, popř. jiný klávesový nástroj, a audiovizuální technika. Esteticky příjemné barevně sladěné prostředí učeben prvního stupně dotvářejí vystavené výtvarné práce a další výrobky žáků; ve srovnání s tím je podíl žáků druhého stupně na výzdobě kmenových učeben nižší.

Výuka na druhém stupni probíhá v kmenových nebo odborných učebnách. Většina odborných učeben je propojena s kabinety vyučujících, což umožňuje snadnou a rychlou dostupnost potřebných učebních pomůcek. Ve většině kmenových učeben, z nichž část je svým vybavením a výzdobou přizpůsobena výuce jednotlivých předmětů, je vytvořeno podnětné pracovní prostředí. V odborných učebnách či pracovnách jsou k dispozici učební pomůcky potřebné pro výuku, v některých z nich je stabilně instalována didaktická technika. Pro výuku odborných předmětů poskytují dobré prostorové i materiální zázemí.

Škola je velmi dobře vybavena výpočetní a audiovizuální technikou. Ve dvou počítačových učebnách je k dispozici celkem 27 pracovišť; v jedné z učeben je internetové připojení. Po dohodě mohou žáci využívat počítače i v době mimo vyučování. Také učitelé mají k dispozici několik počítačů. Pro výuku žáků i činnost školní družiny jsou určeny též zpětné projektory, televizory, videorekordéry a CD přehrávače.

Stav materiálního zázemí školy a jeho využití je průběžně sledován a kontrolován. V případě zjištění nedostatků jsou přijímána konkrétní opatření k jejich odstranění.

Veřejností je využívána zejména jedna ze školních tělocvičen.

Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek vychází z koncepce rozvoje školy a je realizováno v souladu s jejími vzdělávacími záměry. Konkrétním příkladem je vznik multifunkční místnosti zvané „Místo v duši“ vytvořené v první řadě za účelem setkávání učitelů s rodiči a žáky ve společensky přijatelném a esteticky příznivém prostředí.

Materiálně-technické podmínky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program

Výuka na prvním i druhém stupni školy je realizována podle vzdělávacího programu Základní škola. Učební plán školy je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem i s reálnou výukou. Úpravy v učebním plánu školy (občanská a rodinná výchova jsou vyučovány jako integrovaný předmět) byly provedeny s ohledem na podmínky a záměry školy. Týdenní hodinová dotace a učební osnovy sledovaných předmětů jsou dodržovány. Činnost školní družiny se řídí vlastním plánem práce, který akceptuje vzdělávací program školy.

Kontrolovaná dokumentace základní školy i školní družiny průkazně zachycuje průběh a výsledky vzdělávání.

Kontrolu v oblasti naplňování učebních dokumentů provádějí v rámci kontrolní a hospitační činnosti ředitel školy a jeho zástupkyně. V případě zjištění nedostatků jsou přijímána nápravná opatření a jejich plnění je následně kontrolováno.

Rozvrh hodin je sestaven v souladu s právními předpisy; psychohygienické zásady jsou respektovány.

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i o mimořádně nadané žáky je koordinována výchovnou poradkyní. Vede příslušnou dokumentaci, poskytuje vyučujícím potřebné informace, s třídními učiteli a s učiteli jednotlivých předmětů projednává metody a formy práce i způsoby hodnocení těchto žáků. Řešení vzdělávací a výchovné problematiky v této oblasti konzultuje také s pedagogicko-psychologickou poradnou a s rodiči.

Školní řád je aktualizován v souladu s právními předpisy, žáci i rodiče byli s jeho zněním prokazatelně seznámeni. Provozní řád školy, řády odborných učeben, tělocvičen a dalších školních pracovišť přispívají k zajištění plynulého provozu školy.

Informační systém vůči žákům i rodičům je funkční. Informovanost rodičů o chování a prospěchu žáků je zajišťována prostřednictvím žákovských knížek, plánovaných třídních schůzek a pravidelných konzultačních hodin. O výchovných opatřeních či o neprospěchu žáka jsou rodiče žáků prokazatelně informováni.

Činnost školy v oblasti prevence sociálně-patologických jevů vychází z Minimálního preventivního programu, který obsahuje hlavní úkoly, vymezuje okruhy působení a aktivity pro dané oblasti. Mezi nejčastěji využívané formy patří besedy, exkurze, zadávání a následné vyhodnocování dotazníků (např. šikana, drogy) či zařazování vybraných témat do výuky různých předmětů podle jejich zaměření. Potřebné informace jsou žákům poskytovány i prostřednictvím nástěnek rozmístěných v prostorách školy.

První stupeň

Sledovány byly předměty naukového i výchovného charakteru s výjimkou tělesné výchovy. Výuka cizích jazyků je posuzována společně s druhým stupněm. Zdrojem informací dále byly namátkově vybrané písemnosti žáků, žákovské knížky a notýsky. Hodnocení sledovaných předmětů a jevů na prvním stupni je souhrnné.

Příprava navštívených hodin byla u všech učitelek pečlivá. Vzdělávací cíle, které si stanovily, byly vhodné a přiměřené aktuálnímu stavu třídy. Učivo bylo probíráno v návaznosti na předcházející témata.

Vyučování probíhalo v podnětných, funkčně uspořádaných učebnách. Učitelky při výuce využívaly především pracovní sešity, učebnice, úlohy připravené na tabuli a nakopírované pracovní listy. Tam, kde v hodinách chybělo využití pomůcek, byla výuka málo názorná. Didaktická technika nebyla využita v žádné navštívené hodině.

Řízení výuky bylo plynulé, organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Stanovené úkoly navazovaly na předchozí znalosti a zkušenosti žáků, které byly cíleně rozvíjeny. Průběh hodin byl účelně členěn vhodným používáním různých metod a forem práce. Ve všech hodinách byl respektován individuální přístup a byly zohledňovány rozdílné schopnosti jednotlivců. Ve většině hodin byli žáci aktivní, míra soustředění a zájmu žáků byla nižší v hodinách, které postrádaly různorodější náplň a relaxaci. V každé vyučovací hodině se objevila samostatná práce, byla vždy zkontrolována a zhodnocena. Vyučovací čas byl ve velké většině využit efektivně.

Vhodná a účelně využívaná úvodní a průběžná motivace byla součástí většiny hodin, její výraznější uplatnění přispívalo k větší aktivitě a zapojení žáků do výuky, naopak nevýrazná

motivace v některých hodinách vedla k pasivitě žáků a jejich menšímu zájmu o výuku.

K motivaci přispívala i příjemná pracovní atmosféra, ve které výuka probíhala; žáci měli prostor pro vyslovení dotazu či názoru. Žáci byli důsledně vedeni ke komunikaci a správnému vyjadřování.

Hodnocení žáků probíhalo průběžně, převažovalo pozitivní slovní hodnocení, což kladně ovlivňovalo motivaci žáků k učení. Pro prověření znalostí probraného učiva využívají učitelky také písemné testy. V závěru navštívených hodin nebylo vždy provedeno učitelkami zhodnocení práce celé třídy ani jednotlivých žáků. Jen výjimečně se objevovalo vzájemné hodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni jsou ve sledovaných oblastech velmi dobré.

Český jazyk na druhém stupni

V úvodu sledovaných hodin byli žáci seznámeni s obsahem vyučovací hodiny, stanovené výukové cíle byly reálné a průběžně konkretizované. Opakované i nově probírané učivo navazovalo na předcházející a bylo vhodně rozšiřováno. Při výuce postupovali vyučující v souladu se svými tematickými plány.

Sledované hodiny probíhaly v kmenových učebnách. Všechny prostory pro výuku byly estetické a podnětné. Výzdoba tematicky zaměřená na český jazyk byla v učebně, která slouží zároveň jako učebna dějepisu. V průběhu hodin využívali učitelé tabuli, pracovní listy, sešity a učebnice; pro výuku českého jazyka mají žáci ucelenou řadu učebnic. V některých hodinách pracovali žáci s pracovními listy jako s doplňkovým materiálem. V hodinách literatury byl využit magnetofon s hudební nahrávkou. V menší míře byly využívány jazykové příručky.

Hospitované hodiny byly dobře organizovány. Žáci dostávali jasné pokyny. Většina vyučovacích hodin byla vedena frontálně s dominantní rolí vyučujících. V některých hodinách byla zařazována práce ve dvojicích a jen občas práce ve skupinách. Frontální způsob práce byl převážně založen na řízeném rozhovoru, v hodinách literatury byla často využívána hlasitá četba. Část hodin měla charakter aktivní výuky s využitím domácí přípravy žáků ve formě referátů. Tempo bylo přiměřené věku žáků, některým byla věnována individuální péče. V hodinách nebyl zaznamenán odlišný přístup k nadaným žákům, všichni plnili úkoly stejného rozsahu. Při dodržování psychohygienických zásad byla většina žáků aktivní.

Žáci byli v úvodu motivováni k výkonu ve vyučovací hodině. Průběžná motivace byla využívána zejména v hodinách literatury.

Všem žákům byl dáván prostor pro rozvoj komunikačních dovedností, například při společném řešení úkolů, vyhledávání a třídění informací atd. Komunikace mezi učiteli a žáky byla vstřícná a korektní. Dohodnutá pravidla jednání byla vždy vzájemně dodržována.

Přátelský a vlídný projev učitelů pozitivně ovlivnil klima výuky ve všech hospitovaných hodinách. Kladem byla přirozená autorita učitelů, jejich vstřícnost a snaha o partnerské jednání, což umožňovalo žákům pracovat v atmosféře klidu a vzájemného respektu. Závěrečné shrnutí a hodnocení výuky bylo prováděno pouze vyučujícími.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk jsou velmi dobré.

Anglický jazyk na prvním a druhém stupni

Výuka byla vedena v souladu s cíli a zásadami základního vzdělávání. Vzdělávací cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně aktuálnímu stavu jazykových skupin, vyučujícími byly

většinou také zohledněny schopnosti a jazyková úroveň jednotlivých žáků. Učivo bylo probíráno vždy v návaznosti na předcházející témata.

Všechny hodiny anglického jazyka byly organizovány v esteticky podnětném a motivujícím prostředí jazykových učeben. V průběhu výuky byly účelně využívány zejména jazykové učebnice a pracovní sešity, v některých hodinách také doplňující materiály (pracovní listy, obrazový materiál apod.). Pravidelně byla využívána didaktická technika, ne vždy však s příslušným efektem.

Organizace a vedení hodin byly většinou účelné, zvolené metody a formy práce vedly k dosažení stanovených výukových cílů. Převažující frontální výuka byla vhodně doplňována samostatnou prací či prací ve skupinách. Při samostatné práci vyučující poskytovali žákům individuální pomoc i potřebnou zpětnou vazbu. Ve většině hodin byly zařazovány učební činnosti přispívající k aktivnímu učení žáků, aktivity podporující rozvoj komunikativních dovedností žáků byly využívány v menší míře. Psychohygienické zásady byly respektovány, vyučující střídali činnosti, podle potřeby zařazovali relaxační aktivity. Tempo výuky až na výjimky přizpůsobovali věku i individuálním schopnostem žáků.

Aktivita a zájem žáků o výuku byly ve většině sledovaných hodin pozitivně ovlivňovány vhodnou a účelně využívanou motivací. Nejčastěji byli žáci motivováni nabídkou zajímavých učebních činností, pozitivním hodnocením a trpělivým přístupem některých vyučujících. Pouze ojediněle se vyskytly hodiny s nevýraznou motivací, což se částečně projevilo nízkou aktivitou žáků ve výuce.

V navštívených hodinách bylo vytvořeno příznivé pracovní klima. Komunikace mezi vyučující a žáky i mezi žáky navzájem byla bezproblémová, žáci respektovali stanovená pravidla chování a jednání.

V průběhu výuky bylo pravidelně využíváno slovní převážně pozitivní hodnocení žáků vyučujícími. Naopak sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků nebylo využito v žádné z navštívených hodin. Znalosti a dovednosti si vyučující nejčastěji ověřovali společným frontálním opakováním, využívány byly také krátké písemné testy. Hodnocení bylo orientováno více na znalost slovní zásoby a mluvnice, méně na řečové dovednosti žáků. V závěru většiny hodin bylo provedeno zhodnocení práce celé třídy, v ojedinělých případech i jednotlivých žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce na prvním a druhém stupni jsou velmi dobré.

Německý jazyk na prvním a druhém stupni

Výukové cíle předmětu byly stanoveny s ohledem na schopnosti a jazykovou úroveň žáků, ojediněle však nebyly zcela respektovány jejich vzdělávací potřeby. Nové učivo bylo probíráno v návaznosti na předcházející témata. Odborná stránka výuky byla v případě dvou vyučujících částečně negativně ovlivněna chybějící kvalifikací pro výuku německého jazyka.

Sledovaná výuka německého jazyka na prvním stupni byla organizována v kmenových učebnách jednotlivých tříd, výuka žáků druhého stupně pak v převážné míře v odborné učebně německého jazyka. V těchto učebnách bylo díky instalované didaktické technice a tematicky zaměřené výzdobě vytvořeno vhodné a pro jazykovou výchovu podnětné prostředí. Část výuky německého jazyka na druhém stupni byla vedena v prostředí kmenových učeben bez jakéhokoliv vztahu k vyučovanému předmětu. Při vyučování žáci používali učebnice, v některých hodinách také pracovní sešity a doplňkové materiály připravené vyučujícími. Didaktický materiál a didaktická technika byly v navštívených hodinách využívány, v několika hodinách však jen s nízkou efektivitou.

Z hlediska organizace převažovala frontální výuka s důrazem na aktivní roli vyučujících. Všichni vyučující se snažili zapojit žáky do výuky způsobem odpovídajícím věkovým zvláštnostem vyučované skupiny; na prvním stupni zařazením herního prvku a častějším střídáním činností, na druhém stupni řízenou konverzací a problémovým zadáním úkolu. Míra skutečné aktivizace žáků byla přímo úměrná zkušenosti vyučujících s výukou předmětu a jejich invenci. Právě tak efektivita a účelnost poměrně často zařazované skupinové či samostatné práce byla u jednotlivých vyučujících různá. Součástí většiny navštívených hodin byl nácvik komunikace v cizím jazyce; důsledná a systematická snaha o komunikaci v rovině žák – žák byla zaznamenána u dvou vyučujících. Psychohygienické zásady byly ve sledované výuce celkem dodržovány.

Ve všech sledovaných hodinách byli žáci v úvodu alespoň formálně seznámeni s obsahem hodiny; nápaditější úvodní motivace formou motivačního rozhovoru, sborového přednesu či fonetické rozcvičky byla pravidelně využívána jen některými vyučujícími. Aktivita žáků a jejich zájem o probírané učivo byly větší v těch hodinách, kdy vyučující dokázali vytvořit žákům podmínky pro samostatné ověření získaných znalostí a dovedností a zároveň jim poskytli zpětnou vazbu v podobě hodnocení jejich výkonu. K pozitivní motivaci žáků přispívalo částečně též průběžné slovní hodnocení a vstřícný přístup většiny vyučujících.

Většina navštívených hodin se vyznačovala pracovní atmosférou. Komunikace mezi vyučujícím a žáky i mezi žáky navzájem probíhala většinou na základě dohodnutých pravidel; která byla vzájemně respektována a dodržována.

V průběhu výuky bylo u většiny vyučujících sledováno ústní i písemné ověřování znalostí žáků. Klasifikace byla vcelku přiměřená výkonům žáků, ne vždy však byla zcela zdůvodněná. K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení byli žáci vedeni spíše ojediněle.

Průběh a výsledky vzdělávání v německém jazyce na prvním a druhém stupni jsou velmi dobré.

Matematika na druhém stupni

Při přípravě na výuku si vyučující stanovují reálné výukové cíle, které byly ve většině navštívených hodin splněny.

Výuka sledovaných hodin matematiky probíhala v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Běžně žáci pracovali s učebnicemi, sbírkami úloh, tabulkami, případně namnoženými schémata a texty. Didaktická technika v těchto hodinách využita nebyla.

Sledované hodiny matematiky byly velmi dobře připravené. Dobře volené pracovní tempo, plně respektující individuální schopnosti žáků, účelné střídání pracovních činností a dobrá organizace práce vedly k nadprůměrné efektivitě většiny hospitovaných hodin. Systematický výklad nového učiva byl žákům interpretován srozumitelně, množství předávaných informací odpovídalo jejich schopnostem. Vyučující většinou volili účinné aktivizační metody a vedli žáky k aktivní účasti na vyvozování nových poznatků. Velmi dobře k tomu dokázali využít praktických znalostí a zkušeností žáků i mezipředmětových vztahů. Procvičování a samostatné činnosti žáků poskytli dostatek prostoru, průběžně si vytvářeli potřebnou zpětnou vazbu a na zjištěné skutečnosti převážně bezprostředně a odpovídajícím způsobem reagovali. V některých hodinách nevyšlo časové rozvržení, závěrečné zhodnocení práce v hodině bylo většinou vyučujících provedeno.

Efektivita několika hodin byla snížena volbou nízkého pracovního tempa a výraznější převahou projevu vyučujícího.

V úvodu každé vyučovací hodiny byli žáci seznamováni s jejím obsahem, organizací

a výukovými cíli. V jejich průběhu pak byli žáci motivováni především aktualizací učiva či zajímavou formulací zadávaných úloh. Dobře byla využita i přirozená soutěživost mladších žáků. Účelné využití pochvaly a povzbuzení bylo uplatněno jen v některých hodinách. Pozornost a soustředěnost žáků i jejich pracovní aktivita byly většinou nadprůměrné..

Pro sledované hodiny bylo charakteristické velmi dobré pracovní prostředí a atmosféra vzájemné důvěry. Žáci byli pozorní, soustředění a většinou aktivní po celou vyučovací hodinu. Otevřeně a bez zábrán komunikovali, pravidla slušného chování však respektovali. Většina vyučujících vedla žáky ke správnému použití odborné terminologie i samostatné formulaci závěru.

Většina zadávaných procvičovacích úloh měla gradující náročnost. Vyučující si ověřovali pochopení zadávaných úloh, většinou velmi dobře formulovali otázky vedoucí žáky k samostatnému vyvození správného závěru. Samostatná činnost žáků byla kontrolována, ne vždy však důsledně hodnocena. Klasifikace výkonu žáků byla objektivní i přiměřeně náročná, její zdůvodnění často postrádalo potřebnou výstižnost.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na druhém stupni jsou velmi dobré.

Přírodovědné předměty (fyzika, chemie, přírodopis, seminář z přírodopisu)

Bezprostřední příprava vyučujících přírodovědných předmětů měla ve všech sledovaných hodinách dobrou úroveň. Vzhledem ke stanovenému výukovému cíli měly hodiny dobře stanovenou strukturu, efektivita využití výukových metod byla většinou nadprůměrná.

Výuka všech sledovaných hodin fyziky, chemie i přírodopisu proběhla v příslušných odborných učebnách. Účelně a efektivně byly využívány učebnice a řada názorných učebních pomůcek (tabulky, obrazy, schémata i namnožené texty apod.), v jedné sledované hodině byl s vysokou efektivitou využit videofilm.

Pro sledované hodiny byla charakteristická dobrá organizace pracovních činností, jejich účelné střídání a optimálně volené pracovní tempo, což vedlo k nadprůměrné efektivitě většiny sledovaných hodin. Výklad nového učiva byl srozumitelný a věcně správný. Pozitivem bylo i vhodné zařazení regionální problematiky, zejména při výuce přírodopisu. Množství předávaných informací odpovídalo náročnosti probíraného učiva i schopnostem žáků. Výklad byl doprovázen přehledným zápisem na tabuli, jehož struktura zdůrazňovala podstatu probírané látky. Ve většině sledovaných hodin byli žáci vedeni ke správnému pozorování, srovnávání a samostatnému vyvození správného závěru. Potřebnou zpětnou vazbu si vyučující většinou vytvářeli průběžně a odpovídajícím způsobem reagovali na zjištěné skutečnosti. Menší pracovní tempo a někdy i převažující monolog vyučujícího byly příčinou snížené efektivitě menšího počtu sledovaných hodin.

Kromě seznámení se strukturou a obsahem vyučovací hodiny v jejím začátku byly motivačním prvkem především vhodně volené prakticky zaměřené demonstrační a procvičovací úlohy. Pochvala a povzbuzení byly využity jen sporadicky.

Pro sledované hodiny byla charakteristická velmi dobrá pracovní atmosféra se vstřícným způsobem komunikace ze strany vyučujících. Žáci respektovali pravidla slušného chování, ale nebáli se otevřené komunikace. Byli pozorní, soustředění a většinou nadprůměrně aktivní. Pro případné dotazy či vyjádření vlastního názoru měli dostatek prostoru, odbornou diskusi však většinou iniciovali vyučující. Vedení žáků k používání správné odborné terminologie a k výstižné a přesné formulaci odpovědí nebylo ze strany vyučujících dostatečně důsledné.

Otázky při opakování a zkoušení vždy navazovaly na předcházející učivo a většinou umožňovaly dostatečné procvičení znalostí potřebných pojmů a operací i rozvoj schopností

žáků samostatně pozorovat, srovnávat a formulovat závěry. Samostatná činnost žáků byla vždy důsledně kontrolována a poměrně často, alespoň slovně, hodnocena. Klasifikace výkonu žáků byla zveřejňována, ne vždy však výstižně zdůvodněna. Vedení žáků k samostatnému objektivnímu hodnocení a sebehodnocení nebylo ve sledovaných hodinách pozorováno.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných předmětech jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Dějepis, zeměpis a volitelné předměty seminář z historie a praktika ze zeměpisu

Vyučující v rámci předmětových komisí vhodně plánovali cíle, metody a formy práce. Témata probíraného učiva navazovala na předchozí látku, zohledňovány byly mezipředmětové souvislosti. Příprava na vyučovací hodiny byla promyšlená, a to jak po stránce obsahové, tak i organizační s ohledem na věk žáků a jejich vzdělávací potřeby. Sledované hodiny měly vytčené konkrétní cíle.

Všechny hospitované hodiny byly organizovány v kmenových učebnách s tematicky zaměřenou výzdobou k výuce zeměpisu či dějepisu. Její významnou součástí byly projektové práce žáků, jež byly vyučujícími využívány ve výuce vedle klasických pomůcek přinášejících z kabinetů. Náznornost byla zajišťována využíváním učebnic, atlasů, odborných publikací a obrazového materiálu. Učitelé připravovali žákům kopírované materiály a pracovní listy, jejichž použití významným způsobem zvyšovalo efektivitu využití vyučovacího času. Audiovizuální technika využita nebyla.

Hospitované hodiny byly vedeny převážně frontálně, učitelé se však snažili aktivizovat žáky a zapojit je do vyvozování nových poznatků prostřednictvím práce ve dvojicích i pomocí samostatné práce s texty. Ověřování vědomostní úrovně žáků probíhalo formou společného opakování učiva. Ve volitelných předmětech byla významně zastoupena témata regionálního charakteru.

Úvodní motivace spočívala v oznámení obsahu hodiny, průběžná pak v aktualizaci historických témat. Žáci projevovali zájem o výuku zejména v těch hodinách, ve kterých je dokázal učitel aktivizovat svým výrazným zaujetím pro předmět.

Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky probíhaly bezkonfliktně. Vyučující byli k žákům vstřícní, snažili se o partnerské jednání a byli pro ně přirozenou autoritou. Oceňovali práci a výkon žáků, chyby opravovali taktně a s porozuměním. V závěru hodin zařazovali učitelé shrnutí, opakování učiva.

Závěrečné hodnocení výuky v hodinách bylo prováděno převážně vyučujícími, zřídka s aktivní účastí žáků. Sebehodnocení žáků bylo využíváno jen výjimečně.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech dějepis, zeměpis, seminář z historie a praktika ze zeměpisu jsou velmi dobré.

Občanská a rodinná výchova

Při plánování a přípravě na výuku vycházeli vyučující převážně z požadavků učebních osnov. Výukové cíle stanovili s ohledem na věk a schopnosti žáků, v převážné míře i s ohledem na jejich potřeby a zájmy. Návaznost učiva byla ve sledovaných hodinách zajištěna.

Žáci byli vyučováni v kmenových nebo odborných učebnách jiných předmětů, z nichž pouze v některých bylo pro výuku předmětu vytvořeno podnětné prostředí. V průběhu výuky žáci pracovali zejména s učebnicemi, doplňkové výukové materiály vztahující se k probíranému učivu byly využívány v menší míře. Didaktická technika nebyla použita v žádné z navštívených hodin.

Hodiny byly připravené, přesto jejich organizace i struktura nebyly vždy účelné. Z metod a forem práce byly nejvíce využívány frontální výuka a samostatná práce, ojedinele i práce ve skupinách. S novým učivem byli žáci seznamováni nejčastěji metodami řízeného rozhovoru či výkladu. Činnosti, při nichž si žáci osvojují znalosti a dovednosti aktivním způsobem, byly zařazovány v menší míře. Výuka byla vedena věcně i odborně správně, vyučující vysvětlovali učivo jasně a srozumitelně, často vycházeli ze zkušeností a poznatků samotných žáků. Psychohygienické zásady byly v průběhu většiny hodin dodržovány, tempo výuky bylo přiměřené věku i schopnostem žáků.

Hodiny byly zahajovány motivačním vstupem, a to zejména formou seznámení s výukovými cíli i samotným průběhem výuky; účelně bylo v úvodu některých hodin využito k motivaci žáků rovněž zadání problémového úkolu či připomenutí aktuálních událostí. K aktivizaci žáků v průběhu výuky přispívaly vhodně využívané mezipředmětové vztahy, aktualizace učiva i možnost vyjádřit svůj názor.

Ve sledované výuce byla vytvořena příznivá pracovní atmosféra, způsob komunikace mezi učiteli a žáky byl většinou přátelský a vstřícný. Osobnost žáka byla respektována, dohodnutá pravidla chování a jednání byla žáky dodržována. Pouze někteří vyučující věnovali pozornost rozvoji komunikativních dovedností žáků.

Žáci byli hodnoceni vyučujícími průběžně, využíváno bylo zejména pozitivní slovní hodnocení. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků stejně jako závěrečné zhodnocení práce žáků bylo pozorováno jen v některých hodinách.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu občanská a rodinná výchova jsou dobré.

Hudební výchova a výtvarná výchova v 9. ročníku

Plánování a příprava výuky byly v obou předmětech na velmi dobré úrovni. Konkretizace výukových cílů byla ve sledovaném vyučování zřejmá. Vedle praktických činností zařazovaly učitelky vhodným způsobem poznatky z teorie a dějin umění. Významnou inspirací při tvorbě plánů je historicky i umělecky cenné okolí školy i řada soutěží, kterých se škola zúčastňuje.

Vyučování probíhalo v odborné učebně hudební výchovy a v pracovně výtvarné výchovy. Obě učebny jsou velmi dobře vybaveny učebními pomůckami. Také výzdoba učeben byla podnětná pro výuku těchto předmětů, zejména v pracovně výtvarné výchovy měli žáci na výzdobě výrazný podíl. V hudební výchově využívala vyučující k doprovodu zpěvu klavír.

V navštívených hodinách byly vhodně využívány různé formy a metody výuky. V hudební výchově byl kladen důraz na spontánní aktivitu žáků v oblasti výběru písní. Žáci s podporou klavírního doprovodu učitelky zpívali převážně s chutí. Ve výtvarné výchově učitelka nenásilně rozvíjela výtvarné myšlení žáků, kladla důraz na vyjádření pocitů, vlastních názorů a pohledu na svět, a tak zdokonalovala jejich dovednost výtvarné komunikace.

Ve výtvarném projevu byli žáci výrazně motivováni volbou námětu, formou jeho zpracování, možností individuálního výběru techniky, citovým prožitkem při realizaci i využitím jejich výtvorů k výzdobě školy a zapojením do městských či krajských soutěží.

Přístup žáků k výuce zejména výtvarné výchovy byl dán hlavně příjemnou nenucenou atmosférou, učitelka vytvářela vhodné klima pro oboustranně účinnou komunikaci. Nechyběla propojenost naukového učiva s praxí. Žáci byli seznamováni s využitelností požadovaných znalostí z učiva hudební i výtvarné teorie. Sledováním dílčích kroků a pochvalou podněcovaly učitelky odvahu žáků projevit se výtvarně či pěvecky.

V průběhu navštívených hodin žáci respektovali dohodnutá pravidla chování.

Oběma učitelkami bylo při výuce uplatňováno průběžné hodnocení žáků, vzájemné hodnocení

a sebehodnocení žáků pozorovány nebyly.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově a ve výtvarné výchově v 9. ročníku jsou velmi dobré.

Školní družina

Sledovaná činnost školní družiny je v souladu s cíli zájmového vzdělávání. Organizace jednotlivých aktivit pro žáky ve školní družině se řídí celoročním plánem, který vychází zejména ze zkušeností minulého období. Jednotlivé měsíce obsahují tradiční akce a jsou tematicky motivované. Zájmové činnosti se prolínají v týdenní skladbě zaměstnání. V pracovní a výtvarné činnosti se objevovalo především jarní téma. Sportovní a rekreační činnost byla realizována při vycházkách do přírody a při míčových hrách na školním dvoře.

Celá školní družina se zúčastňuje plánovaných společných akcí, kde vychovatelky dávají žákům možnost blíže se seznámit a vzájemně se respektovat. Kromě jednotlivých zájmových činností, které se prolínají v týdenní skladbě zaměstnání, připravují vychovatelky společně se žáky různé společenské akce, soutěže, výstavky pro rodiče apod..

Školní družina spolupracuje s místní nemocnicí (výzdoba, dárky pro hospitalizované děti) a dle svých možností pomáhá psímu útulku v nedaleké obci.

Každoročně jsou pořádány akce se sponzorem a rodiči; všechny akce školní družiny jsou zadokumentovány v kronice včetně fotodokumentace.

Průběh a výsledky zájmového vzdělávání ve školní družině jsou ve sledovaných oblastech vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání škola zjišťuje na prvním i druhém stupni hlavně vlastními evaluačními nástroji. Evaluaci v oblasti znalostí žáků z českého jazyka, matematiky a cizích jazyků provádí škola formou zadávání srovnávacích, vstupních a výstupních prověrek z probíraného učiva v rámci ročníku, výsledky jsou využívány jako zpětná vazba pro přípravu další výuky. Sledovány jsou i výsledky žáků v soutěžích a olympiádách či úspěšnost žáků při přijímacím řízení na střední školy. Pravidelně je prováděna čtvrtletní analýza výsledků klasifikace. Souhrnné výsledky vzdělávání jsou prezentovány ve výroční zprávě.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech sledovaných na prvním a druhém stupni školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré, průběh a výsledky zájmového vzdělávání ve školní družině jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Vzdělávání cizinců v základních a středních školách v České republice

Součástí inspekční činnosti byla tematicky zaměřená inspekce „Vzdělávání cizinců v základních a středních školách v České republice“. Zjištění z této tematicky zaměřené inspekce budou souhrnně zveřejněna ve Výroční zprávě ČŠI o školním roce 2004/2005.

Přijímací zkoušky na střední školy

V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem „Přijímací zkoušky na střední školy“. Její výsledky budou zpracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.

Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

V době inspekce škola vzdělávala 44 žáků se specifickými poruchami učení, deset z nich vykazuje jako integrované.

Na vzdělávání těchto žáků se podílí 19 vyučujících s odbornou kvalifikací, z toho dvě učitelky získaly vzdělání zaměřené na speciální pedagogiku.

K výuce těchto žáků jsou k dispozici pomůcky ze školního kabinetu (tabulární, obrazový, textový a další pracovní materiál) i drobné pomůcky vyrobené samotnými vyučujícími. Nechybí didaktická a audiovizuální technika ani základní speciální pomůcky. Hospitacemi bylo ověřeno, že při vzdělávání těchto žáků jsou používány vhodné metody a formy práce.

Péče o žáky se specifickými poruchami učení je ve škole koordinována výchovnou poradkyní, která vede příslušnou dokumentaci, poskytuje vyučujícím potřebné informace, spolupracuje s rodiči žáků a s pedagogicko-psychologickou poradnou. Pro tyto žáky jsou vyučujícími kvalitně zpracovány individuální vzdělávací plány, jejich plnění sleduje výchovná poradkyně a pracovnice pedagogicko-psychologické poradny.

Podmínky a průběh vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení jsou ve sledovaných oblastech velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 25 004/03-21 ze dne 12. září 2003 s účinností od 1. ledna 2003;
2. Zřizovací listina školy vydaná Městem Cheb, nám. Krále Jiřího z Poděbrad 14, 350 02 Cheb ze dne 7. října 2002 s účinností od 1. ledna 2003; včetně pozdějších změn a dodatků;
3. Učební plán školy platný ve školním roce 2004/2005;
4. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy;
5. Třídní knihy vedené ve školním roce 2004/2005;
6. Třídní knihy 5. a 9. tříd vedené ve školním roce 2003/2004;
7. Třídní výkazy vedené ve školním roce 2004/2005;
8. Katalogové listy žáků vedené ve školním roce 2004/2005;
9. Rozvrh hodin ve školním roce 2004/2005;
10. Školní řád 2. ZŠ Cheb, Májová 14, s platností od 1. ledna 2003, aktualizovaný 1. ledna 2005;
11. Klasifikační řád 2. ZŠ Cheb, Májová 14, s platností od 1. ledna 2003; aktualizovaný dne 1. března 2005 (příloha č. 3);
12. Pracovní řád školy s platností od 1. ledna 2003;
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004, včetně příloh;
14. Plán práce 2. základní školy Cheb – školní rok 2004/2005, včetně rozpracovaných měsíčních plánů do dne zahájení inspekce;

15. Organizační řád školy s platností od 1. ledna 2003, včetně příloh z 1. září 2004 (řády odborných učeben);
16. Provozní řád školy s platností od 1. ledna 2003, včetně příloh;
17. Minimální preventivní program pro školní rok 2004/2005;
18. Roční plán kontrol - školní rok 2004/2005 z 26. srpna 2004;
19. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti ředitele školy ve školním roce 2004/2005;
20. Roční plán kontrol zástupkyně ředitele školy pro školní rok 2004/2005 z 26. srpna 2004;
21. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti zástupkyně ředitele ve školním roce 2004/2005;
22. Plán práce výchovné poradkyně pro školní rok 2004/2005;
23. Plány práce předmětových komisí a záznamy z jejich jednání ve školním roce 2004/2005;
24. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2004/2005;
25. Zápis z provozních porad vedené ve školním roce 2004/2005;
26. Záznamy o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2004/2005;
27. Tematické plány sledovaných předmětů;
28. Vybrané písemnosti žáků ve školním roce 2004/2005;
29. Vybrané žákovské knížky žáků školy ve školním roce 2004/2005;
30. Plán školní družiny na školní rok 2004/2005;
31. Řád školní družiny;
32. Přehled výchovně-vzdělávací práce ve školní družině pro školní rok 2004/2005;
33. Zápisové lístky do školní družiny;
34. Individuální vzdělávací plány pro žáky se specifickými poruchami učení ve školním roce 2004/2005;
35. Dokumentace žáků se specifickými poruchami učení ve školním roce 2004/2005.

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání jsou velmi dobré, většina vyučujících má požadovanou odbornou kvalifikaci; méně příznivá je situace v personálním obsazení výuky cizích jazyků, pro niž škola nemá dostatek kvalifikovaných vyučujících s aprobací. Organizační struktura školy i způsob vedení pracovníků jsou funkční, pro práci učitelů je ve škole vytvořeno příznivé pracovní klima. Pozornost je věnována průběžnému vzdělávání pedagogických pracovníků, především v oblasti počítačové gramotnosti.

Vytvořené prostorové i materiální zázemí školy umožňuje realizaci zvoleného vzdělávacího programu v plném rozsahu. Škola je kvalitně vybavena výpočetní a audiovizuální technikou, která byla v průběhu sledované výuky většinou účelně a efektivně využívána. Výpočetní technika je přístupná žákům i v době mimo vyučování.

Sledovaná výuka byla vedena převážně frontálním způsobem s důrazem na převažující aktivní roli vyučujících. Často a většinou efektivně byla zařazována samostatná práce, naopak metody a formy podporující vzájemnou spolupráci a rozvoj komunikativních dovedností žáků byly využívány v menší míře. Činnosti podporující tvořivost a aktivní učení byly zařazovány více na prvním stupni, na druhém stupni bylo jejich využití méně časté. Žáci byli motivováni i hodnoceni převážně pozitivním způsobem, k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení byli vedeni spíše ojedinele. Většina sledovaných hodin se vyznačovala příznivou pracovní atmosférou a korektními vztahy mezi učiteli a žáky.

Školní družina vytváří svým personálním obsazením i materiálním vybavením prostor pro aktivní činnost žáků mimo školní výuku, její výchovné působení vhodně doplňuje vzdělávací program školy.

Hodnotící stupnice:

Vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Milena Jíšová
Členka týmu	PaedDr. Dana Egerová
Člen týmu	Mgr. Jiří Matoušek
Členka týmu	Mgr. Alena Rájová
Člen týmu	PaedDr. Antonín Veselý

V Chebu dne 24. května 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucí inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Palackého 8, p. p. 47, 350 99 Cheb. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 30. května 2005

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Petr Jakš

.....

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. Jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	22. června 2005	e1-1024/05-5140
Školská rada	ne	

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.